

Activiteiten en evenementen in de bibliotheek

Bibliotheeken organiseren steeds meer activiteiten, die aansluiten bij de vijf kernfuncties. Bezoekers zijn zeer tevreden over het aanbod. Op het gebied van educatie en lezen worden de meeste activiteiten georganiseerd, met name rondom taalvaardigheid. Activiteiten die vallen onder de kernfunctie leesbevordering en literatuur, zijn met name gericht op het primair onderwijs. Ook organiseren vrijwel alle bibliotheken activiteiten op het gebied van kennis en informatie, kunst en cultuur en ontmoeting en debat.

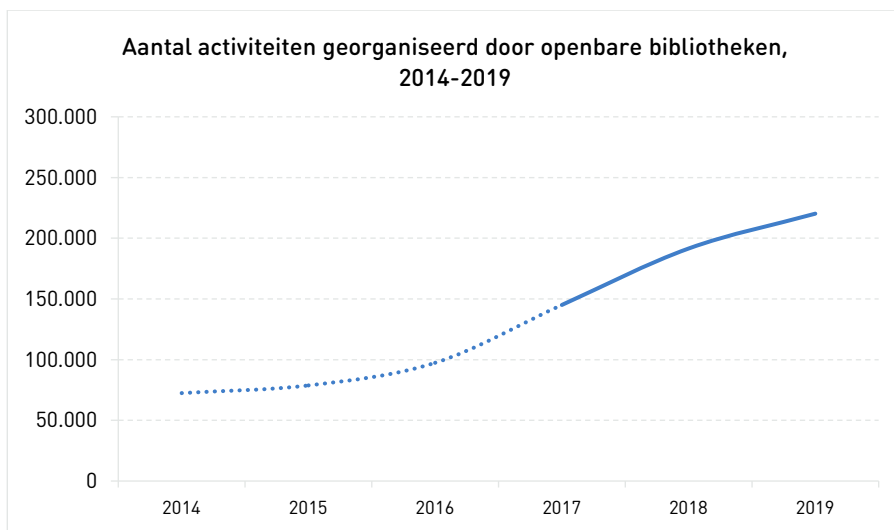
Classificatie naar kernfunctie

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) benoemt vijf maatschappelijke functies waaraan elke bibliotheekorganisatie moet voldoen. De georganiseerde activiteiten worden naar deze kernfuncties geclassificeerd:

- › Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- › Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- › Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- › Organiseren van ontmoeting en debat;
- › Laten kennismaken met kunst en cultuur.

Stijging aantal georganiseerde activiteiten zet door in 2019

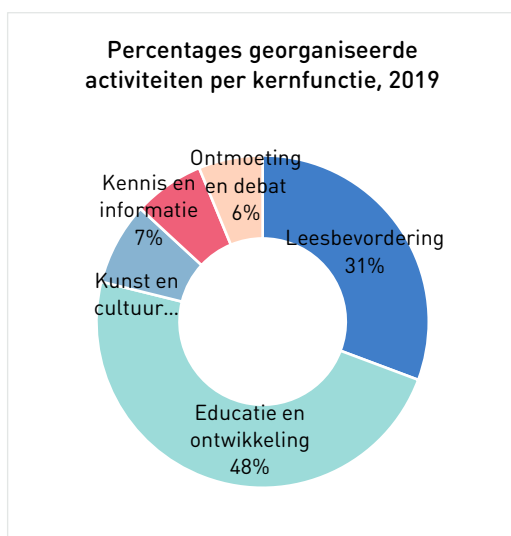
In 2014 werden door alle bibliotheekorganisaties samen ruim 72 duizend activiteiten geteld. In de jaren daarna tekende zich vervolgens een stijging af tot circa 145 duizend activiteiten in 2017. Ook in de registraties over 2019 zien we een forse stijging terug. Op basis van nauwkeurige registratie (door 72% van de bibliotheken) en schatting (door 28% van de bibliotheken) kwam het aantal georganiseerde activiteiten voor 2019 op ruim 220 duizend uit. Naar verwachting worden de stijgingen van de afgelopen jaren deels gekleurd door de verbetering in uitvraag en de registratie door bibliotheken, al is er wel degelijk sprake van een groei in het aantal georganiseerde activiteiten. Met name bibliotheken met een groter werkgebied (meer dan 100.000 inwoners) en bibliotheken die meer dan €20 gemeentelijke subsidie per inwoner ontvangen, organiseren relatief veel activiteiten (Van de Burgt & Van de Hoek, 2020).

Bron: Van de Burgt & Van de Hoek, 2020.

Activiteiten primair gericht op educatie en lezen

De meeste activiteiten die openbare bibliotheken organiseren, sluiten aan op de kernfuncties educatie en ontwikkeling (circa 106 duizend activiteiten) en leesbevordering en kennismaking met literatuur (ruim 67 duizend activiteiten), evenals voorgaande jaren. Voor beide kernfuncties is een toename in aantal activiteiten zichtbaar, maar het aantal activiteiten rondom educatie en ontwikkeling stijgt de laatste twee jaar beduidend harder. Dit ligt in lijn met de verschuiving naar de brede maatschappelijke bibliotheek. Ook de activiteiten rondom de andere drie kernfuncties dragen hieraan bij. Hoewel het aandeel van deze activiteiten in het totaal relatief klein is, gaat het bij de kernfuncties kennis en informatie (ruim 17 duizend activiteiten), kunst en cultuur (circa 15 duizend) en ontmoeting en debat (ruim 13 duizend) ook om substantiële aantallen activiteiten. Naast educatie en ontwikkeling is ook het aantal activiteiten rondom kennis en informatie en ontmoeting en debat in vergelijking met 2018 sterk toegenomen (Van de Burgt & Van de Hoek, 2020).

Bron: Van de Burgt & Van de Hoek, 2020.

Hoe krijgen deze activiteiten vorm in lokale bibliotheken?

Om te laten zien hoe bibliotheken invulling geven aan elk van deze kernfuncties, heeft de KB een publicatie laten maken met aansprekende voorbeelden van activiteiten: [De Bibliotheek doet meer](#). Deze publicatie laat het verhaal zien achter de cijfers. Dit verhaal kan door openbare bibliotheken worden gebruikt om stakeholders te laten zien wat de bibliotheek van nu doet. Bibliotheken uit het hele land, die illustratief zijn voor wat zich in vele lokale bibliotheken afspeelt, dienen als voorbeeld (KB, 2019).

Educatie en ontwikkeling met name gericht op taalvaardigheid

De bibliotheken die het aantal georganiseerde activiteiten nauwkeurig registreren, is in de Gegevenslevering Wsob gevraagd om een verdere specificatie van het aantal activiteiten per kernfunctie. Hieruit blijkt dat de meeste activiteiten op het gebied van educatie en ontwikkeling gericht zijn op taalvaardigheid voor volwassenen (bijna 54 duizend geregistreerde activiteiten). Ook rondom digitale vaardigheden voor volwassenen (bijna 17 duizend geregistreerde activiteiten) en informatievaardigheden en mediawijsheid voor het primair onderwijs (ruim 5 duizend geregistreerde activiteiten) worden relatief veel activiteiten georganiseerd (Van de Burgt & Van de Hoek, 2020).

Primair onderwijs voornaamste doelgroep leesbevordering

Van de activiteiten die geclassificeerd worden onder de kernfunctie leesbevordering en literatuur concentreert de helft zich rondom het primair onderwijs (circa 26 duizend geregistreerde activiteiten). Een kwart van de geregistreerde activiteiten rondom leesbevordering en literatuur is gericht op kinderen van 0 tot 4 jaar (14 duizend) (Van de Burgt & Van de Hoek, 2020).

Kunst en cultuur breed gedragen thema

Het aandeel activiteiten op het gebied van kennis en informatie (7%), kunst en cultuur (8%) en ontmoeting en debat (6%) is relatief klein, maar bijna alle bibliotheekorganisaties rekenen dergelijke activiteiten tot het aanbod. De georganiseerde activiteiten rondom kennis en informatie betreffen zeer uiteenlopende activiteiten voor volwassenen, zoals informatiebijeenkomsten rondom thema's als financiën, gezondheid, zorg en welzijn, juridisch en werk en sollicitatie. Rondom kunst en cultuur worden met name cursussen en workshops (ruim 4 duizend geregistreerde activiteiten) georganiseerd. De activiteiten rondom de kernfunctie ontmoeting en debat zijn vaak informele activiteiten met ontmoeting als doel, zoals inloopkoffies (5,5 duizend geregistreerde activiteiten) (Van de Burgt & Van de Hoek, 2020).

Twee op de drie bibliotheken registreren aantal deelnemers

De bibliotheken die het aantal georganiseerde activiteiten nauwkeurig registreren, is in de Gegevenslevering Wsob 2019 ook gevraagd naar het aantal deelnemers per type activiteit. Het aandeel bibliotheken dat deelnemersaantallen op kan geven, verschilt uiteraard per type activiteit. Voor de meest georganiseerde activiteiten, kunnen twee op de drie bibliotheken het aantal deelnemers opgeven. In totaal hebben deze bibliotheken circa 2,2 miljoen deelnemers aan activiteiten geregistreerd. Het totaal aantal deelnemers ligt naar verwachting dus nog hoger. De meeste deelnemers zijn geregistreerd voor activiteiten rondom leesbevordering en literatuur (circa 1 miljoen) en educatie en ontwikkeling (513 duizend). Het gemiddeld aantal deelnemers per

activiteit is het hoogst voor activiteiten rondom kunst en cultuur, leesbevordering en literatuur en ontmoeting en debat (Van de Burgt & Van de Hoek, 2020).

Bezoekers activiteiten zeer tevreden

Eén op de vier bibliotheekleden bezoekt weleens een activiteit in de bibliotheek. Dit blijkt uit onderzoek van BiebPanel onder ruim 13 duizend bibliotheekleden, verspreid over 80 basisbibliotheken. Bibliotheekleden die de activiteiten bezoeken, beoordelen deze gemiddeld met een 7,8. Ook de omstandigheden rondom de activiteiten, zoals de voorzieningen, organisatie en communicatie, worden goed beoordeeld. De meest bezochte activiteiten zijn informatieve lezingen, tentoonstellingen, schrijverspresentaties en kinderactiviteiten. Redenen om geen activiteiten te bezoeken zijn met name de datum of het tijdstip, de inhoud, desinteresse in activiteiten en tijdgebrek. Hoewel het aanbod van de bibliotheek verbreedt, denken bibliotheekleden bij activiteiten in de bibliotheek nog met name aan boeken. Dit hangt nauw samen met de bekendheid van het aanbod: 19% van de leden die geen activiteiten bezoeken, is niet op de hoogte van het activiteitenaanbod. Zij lezen hierover het liefst aankondigingen in lokale kranten, websites en nieuwsbrieven. Ook achteraf lezen over de activiteiten – ook al nemen zij daar niet zelf deel aan – zouden de leden waarderen (Probiblio, 2019).

Bronnen

- › Burgt, A. van de & Hoek, S. van de (2020). [Bibliotheekstatistiek 2019](#). Den Haag: KB.
- › Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) (2020) [Activiteiten bij openbare bibliotheken 2017-2019](#).
- › KB (2019). [De Bibliotheek doet meer](#). Den Haag: KB.
- › Probiblio (2019). [Activiteiten. Rapportage Totaal BiebPanel](#). Hoofddorp: Probiblio.